

THE EUROPEAN DISCOVERY OF CHINA POMPEU FABRA UNIVERSITY BARCELONA

LES CIUTATS DELS SONG I LA CONQUESTA MONGOL CHINGGIS KHAN I LA UNIFICACIÓ DE MONGÒLIA

Com vam veure a les lliçons anteriors, els Song van ser la culminació de la civilització xinesa. Tot i així, al segle XIII van ser aniquilats pels mongols, juntament **amb la major part d'Àsia**. Com s'**explica això**? Per què els mongols van esdevenir una força invencible...? Com van aconseguir l'imperi contigu més gran mai vist al món..., i per què van desaparèixer al cap de menys de dos segles?

Cal tenir present que al principi del segle XIII, a la vigília de les invasions mongoles, l'àrea que avui és la Xina no era un únic país, sinó sis. **Al nord es trobava** l'imperi Jin, fundat pels Jurchens que ocupaven Manxúria i la vall del riu Groc. Al corredor de Gansu **hi havia l'imperi** Xixia, fundat pels tanguts. **A l'actual Xinjiang** es trobava Kara-khitai, fundada per una branca dels khitans. Al sud hi havia l'imperi dels Song del sud. I encara més al sud es trobava el regne de Dali, que **ocupava** l'actual Yunnan. I també estava el Tibet, que en aquella època encara no tenia un govern unificat. La regió estava totalment fragmentada i aquesta fragmentació ajuda a explicar com tots sis regnes xinesos van acabar sent conquerits pels mongols.

Al segle XII, l'erma estepa mongola tenia una població escassa i dispersa de tribus ben poc relacionades que lluitaven entre si contínuament.

Els mongols només eren una d'aquestes tribus i ni tan sols la més poderosa. Per a Temujin, el futur Chinggis Khan, la necessitat de conquesta no va ser el primer. Ell havia estat un nen pobre d'una tribu pobre, perduda al mig de les dures estepes del que avui anomenem Mongòlia. Quan tenia nou anys, una tribu rival va matar el seu pare. Més endavant, el mateix Temujin va ser segrestat per una altra tribu, i encara més endavant, també ho va ser la seva jove dona. Aquest estil de vida turbulent era inherent a l'estepa, on les poques tribus que hi havia es guanyaven la vida amb la caça i el saqueig, i lluitaven entre si sovint.

El matrimoni intertribal era habitual, tal com el segrest de dones, que era la causa d'enemistats familiars sempiternes. Per mantenir amb vida la seva família, el jove Temujin pescava, caçava, recol·lectava i buscava aliats. Va portar una vida dura que va fomentar algunes de les seves capacitats més remarcables: era lleial per sempre a aquells en qui podia confiar, implacable

contra aquells que se li oposaven i tenia una capacitat extraordinària per discernir el talent allà on el trobava.

Alguns dels seus millors **generals eren escollits d'entre els joves més pobres de l'estepa**, i alguns dels seus millors i més vells col·laboradors provenien de les terres i les administracions que havia conquerit.

La seva fita inicial i més destacada va ser la unificació de les tribus mongoles en una immensa força de combat, que les va atreure amb el seu carisma com a lluitador de gran habilitat i amb la seva justícia en repartir equitativament els botins del saqueig.

Temujin va organitzar les seves tropes **a la manera tradicional de l'estepa**. Però els seus grups decimals de 10, 100, 1.000 i 10.000 homes eren unitats intertribals, així que la seva lleialtat hauria de ser cap als seus camarades i no cap a la seva tribu. No era cosa fàcil, atès que havia de destruir les lleialtats als clans de la gran estepa, que afavorien la fragmentació. Temujin va dedicar vint anys a les lluites tribals, durant les quals va guanyar una reputació de prestigi com a guerrer de gran talent i organitzador polític de primer ordre.

L'any 1206 va reunir un "Kuriltai", una assemblea general de les tribus, que el va proclamar Chinggis Khan, un títol que pot voler dir tant khan universal com khan ferotge. Per millorar la posició recentment adquirida de Chinggis Khan, tant ell com els seus fills estan vestits amb sedes brodades, i una gran porcellana xinesa blava i blanca destaca en el centre de la pintura.

Aquesta nació mongola acabada de néixer era de fet un estat militar, amb les seves institucions bàsiques inspirades en les grans caceres mongoles periòdiques, que possibilitaven **el tipus d'entrenament** que podia ser transferit al camp de batalla i que atorgaven als mongols un sentit de la tàctica, la disciplina, la màxima mobilitat, la coordinació estricta i la comunicació ràpida que feia que les seves incursions fossin úniques.

La necessitat de connexions ràpides va comportar l'arribada del "yam", o sistema postal, que permetia la comunicació **per l'imperi** en continu creixement i estava assegurat cada 30 o 40 quilòmetres amb provisions de cavalls, menjar i allotjaments per als genets.

També van inventar una mena de marc legal. El "Yasa", com era anomenat, no era pròpiament un codi legal, sinó més aviat una sèrie de regulacions poc estrictes que estaven disposades per a la suau expansió dels nòmades. Una de les regulacions exigia que les religions fossin tractades amb igualtat: la tolerància va esdevenir un dels trets característics del govern mongol i l'usaven al seu favor en el seu imperi multiètnic i multireligiós.

L'any 1206, quan es va reunir el Kuriltai, Chinggis ja controlava Mongòlia i les seves zones perifèriques, un territori de prop de dos milions de quilòmetres quadrats i amb una població de menys d'un milió. S'ha apuntat que rere trenta anys de sequeres havia disminuït significativament la superfície de pastura de Mongòlia: la recerca de pastures podria haver sigut un dels motors de l'**alçament** mongol.